

## **Przedmiotowy system oceniania geografia – Gimnazjum nr2 w Piotrkowie Tryb.**

### **Przedmiotowy system oceniania z geografii w gimnazjum opracowany w oparciu o :**

1. Podstawę programową.
2. WSO.
3. Program nauczania geografii w gimnazjum wydawnictwa „Nowa Era ”

#### **Podręcznik:**

**"Puls Ziemi" kl.1 Roman Malarz**

**"Puls Ziemi" kl.2 Bożena Dobosik, Adam Hibszer, Józef Soja ,ćwiczenia "Puls Ziemi" -Ewa Jaworska, Kamila Skomoroko;**

**"Puls Ziemi" kl 3 Roman Malarz**

**Atlas Geograficzny-Nowa Era**

#### **Przedmiotem oceniania są:**

- wiadomości,
- umiejętności,
- postawa ucznia i jego aktywność.

#### **Formy aktywności podlegającej ocenie:**

- wypowiedzi ustne ( przynajmniej raz w semestrze)
- wypowiedzi pisemne:
  - kartkówki obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji
  - sprawdziany podsumowujące działy
  - sprawdziany okresowe (semestralne lub całoroczne)
- aktywność na lekcjach
- znajomość mapy Polski i świata
- prace domowe
- zeszyty ćwiczeń
- zeszyty przedmiotowe
- prace dodatkowe ( prezentacje, plansze tematyczne, prace plastyczne, albumy)
- udział w konkursach na terenie szkoły i poza nią

#### **Tryb ustalania i podwyższania oceny semestralnej, rocznej:**

1. Na koniec semestru nie przewiduje się sprawdzianu zaliczającego cały semestr. Ocena semestralna wynika z ocen cząstkowych a ocena roczna z oceny semestralnej i ocen cząstkowych drugiego semestru nie jest średnią arytmetyczną.

2. Klasyfikacji semestralnej i rocznej dokonuje się na podstawie ocen częściowych, przy czym większe znaczenie mają oceny ze sprawdzianów, w drugiej kolejności są kartkówki ,odpowiedzi ustne. Inne oceny mają charakter wspomagający.  
Podczas wystawiania ocen brane są pod uwagę zdobyte oceny, jego postawa, zaangażowanie w naukę, frekwencja na lekcjach geografii.
3. Na koniec semestru uczeń nie może dodatkowo odpowiadać by uzyskać wyższą ocenę.  
Postawienie wyższej oceny może wiązać się ze zdobyciem przez ucznia laureata konkursu o znaczeniu wojewódzkim lub ogólnopolskim.
4. Oceny ustalone są w stopniach według następującej skali:

Stopień celujący-6  
 Stopień bardzo dobry-5  
 Stopień dobry-4  
 Stopień dostateczny-3  
 Stopień dopuszczający-2  
 Stopień niedostateczny-1

Wiedza i umiejętności ucznia sklasyfikowana została na poziomach:  
**Podstawowym**-obejmuje on poziom konieczny i podstawowy i pozwalają wystawić ocenę dopuszczającą lub dostateczną .

Wymagania na tym poziomie obejmują treści:

- najbardziej przystępne
- najprostsze i uniwersalne
- niezbędne na dalszym etapie kształcenia
- bezpośrednio użyteczne w pozaszkolnej działalności ucznia

**Ponadpodstawowym** obejmuje poziom rozszerzający, dopełniający i wykraczający. Odpowiadający ocenom :dobrej, bardzo dobrej i celującej.

Wymagania na tym poziomie obejmują treści:

- bardziej złożone i mniej typowe
- przydatne ale nie niezbędne na danym i wyższym etapie kształcenia
- pośrednio użyteczne w pozaszkolnej działalności uczniów
- trudniejsze do opanowania
- najbardziej złożone i unikatowe
- twórcze naukowo i oryginalne

### **Zasady oceniania i klasyfikacji.**

- 1.Uczeń jest zobowiązany mieć na lekcji zeszyt przedmiotowy ,podręcznik i ćwiczenia.
- 2.Testy ,kartkówki, odpowiedzi ustne oraz prace domowe są obowiązkowe.
- 3.Testy są zapowiadane z dwutygodniowym wyprzedzeniem i zapisywane w dzienniku
- 4.Uczeń nieobecny na sprawdzianie ,jest zobowiązany zaliczyć materiał z testu w ciągu 2 tygodni.
- 5.uczeń nieobecny na kartkówce uzupełnia napisanie kartkówki na konsultacjach w ciągu tygodnia

6. Uczeń otrzymuje na lekcji do wglądu sprawdzoną i omówioną pracę pisemną, zapoznaje się z jej wynikiem i ewentualne zastrzeżenia zgłasza do nauczyciela. Prace przechowywane są w dokumentacji nauczyciela do końca roku szkolnego.
7. Otrzymana ocena z poprawy pracy klasowej jest oceną ostateczną i wpisywana jest do dziennika
8. Nauczyciel może przeprowadzić krótkie kartkówki, które nie podlegają poprawie z 3 ostatnich lekcji
9. Nieobecność na lekcji ucznia nie zwalnia ucznia z przygotowania do lekcji. Uczeń ma obowiązek uzupełnić zeszyt, odrobić zadanie domowe.
10. Wszelkie nieprzygotowania do lekcji ( brak zeszytu, zadania domowego) zgłaszane są na początku lekcji, jeżeli w trakcie lekcji okaże się że uczeń nie ma zadania otrzymuje ocenę niedostateczną do dziennika.
11. Ocena ucznia jest jawna, częsta, obiektywna, umotywowana i systematyczna. O wszelkich stopniach uczeń jest informowany w momencie ich wystawiania.
12. Uczeń, który opuścił więcej niż 50% lekcji nie może być klasyfikowany z przedmiotu. Przeprowadzony może być egzamin klasyfikacyjny.

#### NARZĘDZIA POMIARU A KRYTERIA OCENIANIA

Lp.	Narzędzia pomiaru	Narzędzia oceniania (kryteria)
1.	praca klasowa, sprawdzian	kryterium procentowe
2.	kartkówka	kryterium procentowe
3.	odpowiedź ustna	kryterium opisowe
4.	praca domowa	kryterium opisowe
5.	praca w grupach	kryterium opisowe
6.	referat	kryterium opisowe
7.	inne formy	kryteria opisowe ustalane na bieżąco

### Wymagania edukacyjne na poszczególne stopnie szkolne z geografii w klasie I gimnazjum

#### Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania, będące efektem jego samodzielnej pracy,
- prezentuje swoje wiadomości posługując się terminologią geograficzną,
- formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy,
- stosuje swoje wiadomości w sytuacjach nietypowych,
- bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- wykonuje twórcze prace, pomoce naukowe i potrafi je prezentować na terenie szkoły i poza nią,
- w pracach pisemnych osiąga 100% punktów możliwych do zdobycia i w pełni odpowiada na dodatkowe pytania ,
- odnosi sukcesy w konkursach geograficznych.

#### Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach,
- wykazuje się biegłą znajomością mapy fizycznej świata,
- potrafi charakteryzować środowisko przyrodnicze dowolnego obszaru na podstawie map i innych źródeł,
- potrafi oceniać wpływ człowieka na środowisko przyrodnicze,
- wyjaśnia przyczyny zróżnicowania środowiska przyrodniczego Ziemi,
- rozwiązuje zadania astronomiczne,
- aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga od 91% do 100% punktów możliwych do zdobycia

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności bardziej złożone i mniej przystępne, przydatne i użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności,
- dostrzega, nazywa i wyjaśnia związki przyczynowo- skutkowe,
- dostrzega i opisuje zróżnicowanie środowiska przyrodniczego Ziemi,
- odczytuje główne cechy klimatu z wykresów lub tabel,
- sprawnie posługuje się współrzędnymi geograficznymi i pojęciami geograficznymi,
- porównuje treści map geograficznych,
- jest aktywny na lekcji,
- w pracach pisemnych osiąga od 75% do 90% punktów.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności przystępne, niezbyt złożone, najważniejsze w nauczaniu geografii, oraz takie które można wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych i
  - wykorzystuje je przy niewielkiej pomocy nauczyciela,
- potrafi określić główne cechy Ziemi jako planety oraz jej miejsca w Układzie Słonecznym,
- wykazuje zrozumienie podstawowych procesów zachodzących w atmosferze, hydrosferze i litosferze,
- podaje przykłady prostych związków przyczynowo – skutkowych,
- wykonuje wykres na podstawie danych liczbowych,
- odczytuje informacje z map tematycznych,
- wykazuje się aktywnością na lekcji w stopniu zadowalającym,
- w przypadku prac pisemnych osiąga od 51% do 74% punktów.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- opanował jedynie minimum wiedzy i umiejętności określonych programem, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- większość ćwiczeń i poleceń wykonuje z pomocą nauczyciela,

- potrafi wymienić planety Układu Słonecznego, podać różnice między ruchem obrotowym i obiegowym Ziemi,
- potrafi wymienić sfery Ziemi,
- potrafi w niewielkim stopniu korzystać z mapy,
- tylko z pomocą nauczyciela jest w stanie określić współrzędne geograficzne,
- na pytanie dotyczące mapy, pogody i klimatu, krajobrazów, kontynentów odpowiada jedynie za pomocą nauczyciela,
- jest mało aktywny na lekcji,
- w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga od 33% do 50% punktów.

#### Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określanych podstawami programowymi, koniecznymi do dalszego kształcenia,
- wykazuje się brakiem systematyczności w przyswajaniu wiedzy i wykonywaniu prac domowych,
- nie podejmuje próby rozwiązywania zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- nie potrafi czytać mapy,
- nie potrafi opisywać pogody,
- wykazuje się bierną postawą na lekcji,
- w przypadku prac pisemnych osiąga od 0% do 30% punktów.

### **Wymagania edukacyjne na poszczególne stopnie szkolne z geografii w klasie II gimnazjum**

#### Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania, będące efektem jego samodzielnej pracy,
- prezentuje swoje wiadomości posługując się terminologią geograficzną,
- formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy,
- stosuje swoje wiadomości w sytuacjach nietypowych,
- samodzielnie planuje i przeprowadza obserwacje meteorologiczne i astronomiczne,
- bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- wykonuje twórcze prace, pomoce naukowe i potrafi je prezentować na terenie szkoły i poza nią,
- w pracach pisemnych osiąga 100% punktów możliwych do zdobycia i w pełni odpowiada na dodatkowe pytania ,
- odnosi sukcesy w konkursach geograficznych.

#### Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,

- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach,
- wykazuje się biegłą znajomością mapy fizycznej i gospodarczej świata,
- porównuje cechy społeczno – gospodarcze państw świata na podstawie danych statystycznych i map
- aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga od 91% do 100% punktów możliwych do zdobycia

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności bardziej złożone i mniej przystępne, przydatne i użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności,
- dostrzega, nazywa i wyjaśnia związki przyczynowo- skutkowe na obszarze państw świata
- odczytuje główne cechy klimatu z wykresów lub tabel,
- potrafi obliczyć czas strefowy i słoneczny,
- podaje przykłady współzależności środowiska przyrodniczego i sposobów gospodarowania na obszarze państw świata
- wielostronnie charakteryzuje cechy społeczno – gospodarcze państw świata oraz poszczególnych regionów za pomocą map tematycznych,
- sprawnie posługuje się poznaną terminologią i mapami,
- jest aktywny na lekcji,
- w pracach pisemnych osiąga od 75% do 90% punktów.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności przystępne, niezbyt złożone, najważniejsze w nauczaniu geografii, oraz takie które można wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych i wykorzystuje je przy niewielkiej pomocy nauczyciela,
- potrafi omówić położenie geograficzne państw świata
- w stopniu zadowalającym potrafi samodzielnie korzystać z mapy,
- potrafi charakteryzować środowisko przyrodnicze każdego państwa
- wykazuje różnicowanie przestrzenne gospodarki państw świata
- wykazuje się aktywnością na lekcji w stopniu zadowalającym,
- w przypadku prac pisemnych osiąga od 51% do 74% punktów.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- opanował jedynie minimum wiedzy i umiejętności określonych programem, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- większość ćwiczeń i poleceń wykonuje z pomocą nauczyciela,
- potrafi omówić położenie geograficzne państw świata
- potrafi w niewielkim stopniu korzystać z mapy,
- tylko z pomocą nauczyciela jest w stanie określić współrzędne geograficzne,

- na pytania dotyczące mapy, pogody rozmieszczania ludności odpowiada jedynie z pomocą nauczyciela,
- jest mało aktywny na lekcji,
- w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga od 33% do 50% punktów.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określanych podstawami programowymi, koniecznymi do dalszego kształcenia,
- wykazuje się brakiem systematyczności w przyswajaniu wiedzy i wykonywaniu prac domowych,
- nie podejmuje próby rozwiązywania zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- nie potrafi czytać map tematycznych państw świata
- nie posiada umiejętności opisywania głównych cech społecznych i gospodarczych państw świata
- wykazuje się bierną postawą na lekcji,
- w przypadku prac pisemnych osiąga od 0% do 32% punktów.

## **Wymagania edukacyjne na poszczególne stopnie szkolne z geografii w klasie III gimnazjum**

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania, będące efektem jego samodzielnej pracy,
- prezentuje swoje wiadomości posługując się terminologią geograficzną,
- formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy,
- stosuje swoje wiadomości w sytuacjach nietypowych,
- samodzielnie planuje i przeprowadza obserwacje meteorologiczne i astronomiczne,
- bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- wykonuje twórcze prace, pomoce naukowe i potrafi je prezentować na terenie szkoły i poza nią,
- w pracach pisemnych osiąga 100% punktów możliwych do zdobycia i w pełni odpowiada na dodatkowe pytania ,
- odnosi sukcesy w konkursach geograficznych.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach,
- wykazuje się biegłą znajomością mapy fizycznej Polski
- potrafi charakteryzować środowisko przyrodnicze dowolnego obszaru Polski na podstawie map i innych źródeł,

- charakteryzuje poziom rozwoju społeczno – gospodarczego i struktury gospodarki na podstawie
  - danych statystycznych,
- potrafi oceniać wpływ człowieka na środowisko przyrodnicze,
- dostrzega pozytywne i negatywne skutki globalizacji,
- szacuje nasilenie problemów społecznych występujących w Polsce
- rozwiązuje zadania astronomiczne,
- aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga od 91% do 100% punktów możliwych do zdobycia

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności bardziej złożone i mniej przystępne, przydatne i użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności,
- dostrzega, nazywa i wyjaśnia problemy społeczne i gospodarcze w Polsce
- dostrzega i opisuje zróżnicowanie środowiska przyrodniczego Polski
- sprawnie posługuje się pojęciami geograficznymi,
- zna procesy prowadzące do globalizacji gospodarki,
- porównuje treści map geograficznych,
- jest aktywny na lekcji,
- w pracach pisemnych osiąga od 75% do 90% punktów.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności przystępne, niezbyt złożone, najważniejsze w nauczaniu
  - geografii, oraz takie które można wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych i
  - wykorzystuje je przy niewielkiej pomocy nauczyciela,
- wymienia przyczyny zróżnicowania przestrzennego środowiska przyrodniczego Polski
- wykazuje zrozumienie podstawowych procesów gospodarczych i społecznych w Polsce
- charakteryzuje kraje pod względem gospodarczym i społecznym,
- odczytuje informacje z map tematycznych,
- wykazuje się aktywnością na lekcji w stopniu zadowalającym,
- w przypadku prac pisemnych osiąga od 51% do 75% punktów.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- opanował jedynie minimum wiedzy i umiejętności określonych programem, ale nie przekreślają one
  - możliwości dalszego kształcenia,
- większość ćwiczeń i poleceń wykonuje z pomocą nauczyciela,
- potrafi w niewielkim stopniu korzystać z mapy,
- wskazuje główne cechy ukształtowania kontynentów i omawianych krajów,
- na pytanie dotyczące mapy, pogody i klimatu, krajobrazów, Polski odpowiada jedynie za
  - pomocą nauczyciela,
- potrafi wymienić główne problemy Polski
- jest mało aktywny na lekcji,



- w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga od 33% do 50% punktów.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określanych podstawami programowymi, koniecznymi do dalszego kształcenia,
- wykazuje się brakiem systematyczności w przyswajaniu wiedzy i wykonywaniu prac domowych,
- nie podejmuje próby rozwiązywania zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- nie potrafi czytać mapy,
- nie potrafi wskazać głównych cech ukształtowania Polski
- wykazuje brak orientacji w zróżnicowaniu poziomu rozwoju społeczno – gospodarczego Polski
- nie potrafi wymieniwać problemów społecznych i gospodarczych Polski
- wykazuje się bierną postawą na lekcji,
- w przypadku prac pisemnych osiąga od 0% do 32% punktów.

## **KRYTERIA OCENY PRAC PISEMNYCH – PSO GEOGRAFIA - (kryterium procentowe)**

W pracach pisemnych wszystkim zadaniom przyporządkowana jest określona liczba punktów. Progi procentowe poszczególnych ocen są następujące:

**Praca klasowa, sprawdzian**

**Przyjmuje się następujący przelicznik % przy ocenianiu prac pisemnych**

<b>Ocena</b>	<b>Odsetek punktów</b>
Celująca	Powyżej 100% (bezbłędnie wykonane zadania + zadanie dodatkowe)
Bardzo dobra	91 % - 100 %
Dobra	71 % - 90 %
Dostateczna	51 % - 70 %
Dopuszczająca	33 % - 50 %
Niedostateczna	Poniżej 32%

**Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych do potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych dla uczniów z orzeczeniami i opiniami:**

**a. ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu (dysleksja)**

**zaburzenia funkcji słuchowo-językowych:**

- należy uwzględniać wszelkie trudności wynikające z powyższych zaburzeń, ułatwiając uczniom aktywność plastyczną poprzez wydłużanie czasu na naukę, dobierać zadania do możliwości indywidualnych ucznia

**b. objawy zaburzeń funkcji wzrokowo-przestrzennych, integracji percepcyjno-motorycznej :**

- należy uwzględniać trudności związane z myleniem liter, przestawianiem wyrazów oraz inne wynikające z zaburzeń, dostosowując wymagania do możliwości ucznia

**c. z odchyleniami rozwojowymi i o sprawności niższej od przeciętnej:**

- należy znacznie obniżyć tempo pracy, dostosowując się do indywidualnych możliwości, zachęcać ucznia do aktywności, zwłaszcza grupowej

**Sposoby informowania rodziców o postępach w nauce i zachowaniu:**

1) nauczyciel na początku roku szkolnego informuje uczniów o wymaganiach edukacyjnych, sposobach sprawdzania osiągnięć i kryteriach ocen z przedmiotu plastyka

2) informację o postępach ucznia i zachowaniu nauczyciel przekazuje rodzicom poprzez:

- wychowawcę klasy, informując o poziomie wiedzy, umiejętnościach i uzdolnieniach
- rozmowy indywidualne z rodzicami,.